

Фонетиканы пачалыгына сапар

WWW.ARTIE.COM

WWW.ARTIE.COM

Дарсны темасы: Фонетика

Дарсны мурады: яшланы билимин теренлешдирмек ва беклешдирмек; тил оьсюв байлыгъын артдырмакъ.

Фонетика пачалыкъ

Созукълар

Тутукълар

Алфавит

Фонетика чечив

*Сөзлүк иш
Сапар – йыракъ элlege,
шагъарлагъа къыдыра чыкъмакъ*

Нече созукъ гьарп
бар?

(12)

А, О, Оь, У, Уь,
И, Э, Ы, Е, Ё, Ю, Я.

Нече созукъ аваз
бар?

(8)

[ɑ], [u], [o], [oʙ],
[y], [yʙ], [э], [ы].

Этилеген ерине
къарап созукълар
нечик бёлюкlege
бёлюне?

инче - [и], [у],
[уь], [оь]

къалын - [а], [о],
[у], [ы]

Эринлени
ортакчылыгын
а гёре созукълар
нечик бёлюкlege
бёлюне?

Эринли - [y], [yь],
[o], [oь]

Эринсиз - [a], [u],
[ы], [э]

Тапшурув

Инче созукъ авазлары булангъы сёзлени бир тапкъыргъа ,къалын созукъ авазлары булангъы сёзлени бирдагъы тапкъыргъа языгъыз.

Гёлек,шалбар,опуракъ,тёшлюк,
тон,этик,бёрк,чарыкълар,юзюк,
билезик

Къумукъ тилде нече тутукъ бар ?

26

Олар нечик бёлюкlege бёлюне?

Янгырав-[б,в,г,гъ,д,ж,з]

Сангырав- [гъ,к,къ,п,с,т,ф,х,ц,ш,ъ]

Сонорныйлар-[л,м,нг,р,й]

Жут тутукълар къайсылардыр ?

М [б, в, г, д, ж, з, гъ]

И

[п, ф, к, т, ш, с, къ]

А

А

Р

Я

А

И

Гъар заман къатты тутукълар
къайсылардыр ?

[къ], [гъ]

Я

Гъар заман йымышакъ тутукълар
къайсылардыр?

[г], [к]

И

В

Тапшурув 164

- Гюл-..., дав-..., дув-..., бил-..., бал-...,
- бол-..., заман-..., зал-...,

Яратывчулукъ диктант

- 1. Бав, баъли, Мадинат, терек.*
- 2. Къольявлукъ, бет, Ильяс, сибире.*
- 3. Мактап, яшлар, охуй.*

Алфавитге гёре сёзлени тизил
языгыз.

**Магъачкъала,
Хасавюрт,
Къарабудагъгент,
Аданакъ, Гъели,
Шамхал, Паравул,
Дербент,
Буйнакск.**

Фонетика чечив

Сёзлени фонетика якъдан чечигиз.

Гёдек,тёшек,ёмиш

В

И

Я

М

Я

А

Тест тапшурувланы жаваплары

1.Б

9.В

2.Б

10.А

3.Б

4.В

5.В

6.В

7.В

8.Б

Уьйге иш

Кёк, явун – деген сёзлени фонетика якъдан
чечигиз

САВБОЛУГЪУЗ!

